

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 maja 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Sobutka (przewodniczący)

SSN Robert Stefanicki (sprawozdawca)

SSN Agnieszka Żywicka

w sprawie z odwołania E. sp. z o.o. (poprzednio F. Sp. z o.o. w S.)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Jaśle

z udziałem A. K.

o ustalenie właściwego ustawodawstwa,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Społecznych w dniu 27 maja 2025 r.,

skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie

z dnia 7 listopada 2023 r., sygn. akt III AUa 333/23,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Apelacyjnemu w Rzeszowie do ponownego rozpoznania oraz
orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.**

Robert Stefanicki

Jarosław Sobutka

Agnieszka Żywicka

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie wyrokiem z dnia 7 listopada 2023 r. oddalił apelację wnioskodawcy E. sp. z o.o. - poprzednio F. Sp. z o.o. sp. k. w S. wniesioną od wyroku Sądu Okręgowego w Krośnie z dnia 13 lutego 2023 r., wydanym po ponownym rozpoznaniu sprawy, w którym Sąd ten oddalił odwołanie wnioskodawcy od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Jaśle z dnia 2 grudnia 2019 r. stwierdzającej, że A. K. nie podlega ustawodawstwu polskiemu w okresie od 16 stycznia 2017 r. do 31 lipca 2017 r., ze względu na podleganie ustawodawstwu niemieckiemu i wycofał zaświadczenie A1 potwierdzające, że w okresie od 18 stycznia 2017 r. do 31 lipca 2017 r. zastosowanie znajdowało w stosunku do niego ustawodawstwo polskie.

W uzasadnieniu wydanego orzeczenia Sąd odwoławczy wskazał, że stanowiąca przedmiot niniejszego odwołania decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 2 grudnia 2019 r. została wydana na podstawie art. 83a ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (aktualnie tekst jednolity: Dz.U. z 2025 r., poz. 350, dalej jako ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych), w zw. z art. 5 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. UE. L. z 2009 r. Nr 284, s. 1 z późn. zm., dalej jako rozporządzenie nr 987/2009) i w zw. z art. 11 ust. 3 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia (Dz.U. UE. L. z 2004 r. Nr 166, s. 1 z późn. zm., dalej jako rozporządzenie nr 883/2004). Organ rentowy w decyzji tej stwierdził, że A. K. nie podlegała ustawodawstwu polskiemu w okresie od 16 stycznia 2017 r. do 31 lipca 2017 r., ze względu na podleganie ustawodawstwu niemieckiemu oraz wycofanie zaświadczenia A1 potwierdzającego, że w okresie od 18 stycznia 2017 r. do 31 lipca 2017 r. w stosunku do niego zastosowanie znajdowało ustawodawstwo polskie. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy powołując się na wyniki postępowania kontrolnego, z którego wynikały wyraźne rozbieżności dotyczące rzeczywistego miejsca pracy pracowników/zleceniobiorców przedsiębiorstw F. Sp. z o.o. Sp. k. i E. Sp. z o.o., których udziałowcami są P. D. i P.

H. uznał, że A. K., będąc w okresie objętym wskazanym w decyzji zleceniobiorcą F. Sp. z o.o. Sp. k. i E. Sp. z o.o., nie wykonywał pracy najemnej w dwóch lub kilku państwach UE, a wyłącznie na terenie Niemiec, zaś przedstawione przez zleceniodawców rozliczenie czasu jego pracy nie zasługiwało na wiarę jako sporządzone wyłącznie na potrzeby uzyskania zaświadczenia A1. W tej sytuacji organ rentowy uznał za zasadne wycofać powołany dokument przy jednoczesnym stwierdzeniu, że ubezpieczony A. K. nie podlegał w tym czasie ustawodawstwu polskiemu w zakresie zabezpieczenia społecznego.

F. Sp. z o.o. Sp. k. w S. odwołała się od powyższej decyzji do Sądu Okręgowego w Krośnie, wnosząc o jej zmianę przez wydanie zaświadczenia A1 potwierdzającego, że A. K. w spornym okresie podlega ustawodawstwu polskiemu, zarzucając, że w tym czasie ubezpieczony został zatrudniony w F. Sp. z o.o. Sp. k. z zamiarem powierzenia mu prac w Polsce i Niemczech oraz w innych krajach, jak Szwecja. W spornym okresie był wysyłany w celu wykonywania prac w Niemczech, przy czym w przerwach pomiędzy wyjazdami do Niemiec przyjeżdżał do Polski i pracował w siedzibie przedsiębiorstwa w S. Wobec powyższego w stosunku do niego ma zastosowanie art. 13 ust. 1 rozporządzenia nr 883/2004 w zw. z art. 14 ust. 8 rozporządzenia nr 987/2009. Odwołująca się Spółka podniosła przy tym, że A. K. miał miejsce zamieszkania w Polsce, tutaj rozliczał podatki i tutaj było jego centrum życiowe.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie jako bezzasadne, podtrzymując w całości argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Ubezpieczony A. K. w toku postępowania nie zajął stanowiska procesowego w sprawie.

Sąd Okręgowy w Krośnie, po rozpoznaniu sprawy, wyrokiem z dnia 18 lutego 2021 r., (IV U 47/20) zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Jaśle z 2 grudnia 2019 r., stwierdzając, iż w stosunku do ubezpieczonego A. K. zachowuje ważność zaświadczenie A1 potwierdzające w okresie od 18 stycznia 2017 r. do 31 lipca 2017 r. podleganie przez niego ustawodawstwu polskiemu, a także, że w okresie od 16 stycznia 2017 r. do 31 lipca 2017 r. podlegał on ustawodawstwu polskiemu.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie wyrokiem z dnia 29 grudnia 2022 r. (III AUa 275/21), na skutek apelacji organu rentowego, uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu w Krośnie do ponownego rozpoznania. W pierwszej kolejności Sąd Apelacyjny odnotował, że w dniu 17 marca 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Jasle poinformował tutejszy Sąd, że dnia 8 marca 2021 r. wydana została kolejna, nowa decyzja nr 129/2021, uzupełniająca zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzję. Odwołanie F. sp. z o.o. sp.k. od tej decyzji uzupełniającej przekazane zostało Sądowi Okręgowemu w Krośnie do rozpoznania. Sprawa zarejestrowana została pod sygn. akt IV U 327 /21 i nie została dotychczas rozstrzygnięta. Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd Apelacyjny uznał, że na tym etapie postępowania obie sprawy powinny być rozpoznane łącznie, jako że decyzja z dnia 8 marca 2021 r. stanowi jedynie uzupełnienie zaskarżonej decyzji z dnia 2 grudnia 2019 r. Równocześnie Sąd Apelacyjny odnotował, że choć powołana wyżej decyzja z dnia 8 marca 2021 r. generalnie nie prowadzi do zmiany stanowiska Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wyrażonego w części decyzyjnej zaskarżonej w niniejszym postępowaniu decyzji z dnia 2 grudnia 2019 r., to jednak dokonuje dodatkowej oceny sytuacji ubezpieczonego A. K. w kontekście innych niż dotąd przepisów koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, przy jednoczesnym uzupełnieniu w tym zakresie materiału dowodowego i poinformowaniu niemieckiej instytucji zabezpieczenia społecznego o wycofaniu uprzednio wydanych dla ubezpieczonego formularzy A1 (czego zabrakło przy wydawaniu zaskarżonej w niniejszym postępowaniu decyzji z dnia 2 grudnia 2019 r.). Sąd odwoławczy zalecił w pierwszym rzędzie zarządzenie połączenia przedmiotowej sprawy ze sprawą IV U 327/21 do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia w trybie art. 219 k.p.c., a następnie dokonanie całościowego osądu sporu. Następnie Sąd Apelacyjny stwierdził, że Sąd pierwszej instancji niewłaściwie przypisał ubezpieczonemu A. K. rolę zainteresowanego zamiast innej osoby w rozumieniu art. 477¹¹ § 1 k.p.c., której praw i obowiązków dotyczy zaskarżona decyzja. Skutkiem powyższych rozważań Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie było wydanie wyroku kasatoryjnego z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Krośnie.

W toku ponownie prowadzonego postępowania dowodowego Sąd pierwszej instancji ustalił, że w sprawie IV U 327/21 z odwołania F. sp. z o.o. sp.k. od decyzji

Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Jaśle z dnia 8 marca 2021 r. Sąd Okręgowy w Krośnie wydał wyrok z dnia 30 grudnia 2022 r. oddalający wniesione odwołanie płatnika składek i wyrok ten uprawomocnił się. Tym samym prawomocnie ustalone zostało, że A.K. w okresie od 16 stycznia 2017 r. do 31 lipca 2017 r. z uwagi na podleganie w zakresie zabezpieczenia społecznego ustawodawstwu niemieckiemu nie podlegał ustawodawstwu polskiemu, co uzasadniało wycofanie zaświadczenia A 1 w stosunku do niego za okres od 18 stycznia 2017 r. do 31 lipca 2017 r. Sąd pierwszej instancji zauważył przy tym, że w sprawie IV U 327/21 organ rentowy przeprowadził ze swoim niemieckim odpowiednikiem wymagane postępowanie koordynacyjne i o zaistniałym sporze powiadomił niemiecką instytucję zabezpieczenia, a ta wyraziła zgodę na objęcie A. K. swoim ubezpieczeniem społecznym. Powyższe umocniło ustalenie, że w sprawie tej nie można zastosować przepisu art. 14 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego (WE) nr 987/2009 w związku z art. 12 ust. 1 rozporządzenia podstawowego (WE) tj. czasowego oddelegowania pracownika.

W tym stanie rzeczy, zdaniem Sądu Okręgowego w Krośnie, brak było podstaw do zastosowania wobec ubezpieczonego art. 13 ust. 1 lit. b(i), (ii) rozporządzenia nr 883/2004, a jednocześnie nie miał on również przymiotu pracownika delegowanego w rozumieniu art. 12 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 w zw. z art. 14 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. W konsekwencji powyższego A. K. w spornym okresie winien podlegać ustawodawstwu państwa, w którym wykonywał pracę, stosownie do art. 11 ust. 3 a powołanego wyżej rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004, co stanowi o prawidłowości zaskarżonych decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Mając powyższe na względzie, w oparciu o art. 477¹ § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 13 lutego 2023 r. oddalił złożone przez E. Sp. z o.o. Sp. k. w S. odwołanie jako bezzasadne.

Sąd Apelacyjny rozpoznając apelację F. sp. z o.o. sp. k. w S. uznał, że podniesione w niej zarzuty były bezzasadne, a zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Krośnie z dnia 13 lutego 2023 r. odpowiada prawu. Podzielając ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji i przyjmując je za własne, Sąd odwoławczy podzielił także

ocenę prawną dokonaną przez ten Sąd. Według Sądu odwoławczego prawidłowo Sąd Okręgowy za podstawę zaskarżonego rozstrzygnięcia przyjął wyrok tego Sądu z dnia 30 grudnia 2022 r. wydany w sprawie prowadzonej pod sygn. akt IV U 327/21, a oddalający odwołanie odwołującej się Spółki od decyzji pozwanego organu rentowego z dnia 8 marca 2021 r. nr 129/2021, wydanej w stosunku do A. K., która to decyzja dotyczyła braku spełnienia w przypadku wymienionego ubezpieczonego warunków do zastosowania art. 12 ust. 1 rozporządzenia podstawowego nr 883/2004, ale rozstrzygała również, iż w okresie od 16 stycznia 2017 r. do 31 lipca 2017 r. nie podlega on ustawodawstwu polskiemu, z uwagi na podleganie ustawodawstwu niemieckiemu. Zatem decyzja z dnia 8 marca 2021 r. nr 129/2021 również dotyczyła kwestii spornej w niniejszym postępowaniu, rozstrzygającym o prawidłowości zaskarżonej decyzji z 2 grudnia 2019 r. nr 468/2019. Skoro prawomocnie zostało rozstrzygnięte, iż w okresie od 16 stycznia 2017 r. do 31 lipca 2017 r. A. K. nie podlega ustawodawstwu polskiemu, to konsekwencją powyższego nie mogło być nic innego jak tylko wycofanie zaświadczenia A1, potwierdzającego podleganie A. K. ustawodawstwu polskiemu. Z powyższych względów Sąd Apelacyjny oddalił apelację odwołującej się Spółki.

E. sp. z o.o. z siedzibą w S., będącej następcą prawnym przekształconej F. sp. z o.o. sp. k. wywiodła skargę kasacyjną od powyższego orzeczenia, zaskarżając wyrok Sądu Apelacyjnego w całości. W podstawach skargi podniosła zarzut:

1) naruszenie prawa procesowego:

- art. 365 § 1 k.p.c. w zw. z art. 219 k.p.c. w zw. z art. 387 § 2¹ pkt 1 k.p.c. przez ich niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie przez Sąd Apelacyjny za własne ustaleń faktycznych Sądu Okręgowego, które to ustalenia były całkowicie błędne, gdyż zostały oparte jedynie na prawomocnym wyroku tego samego Sądu Okręgowego wydanym w sprawie pomiędzy tymi samymi stronami pod sygn. akt IV U 327/21, pomimo że przedmiotem sprawy rozpoznanej pod sygn. akt IV U 327/21 było rozstrzygnięcie incydentalnej kwestii możliwości delegowania pracownika w sprawie z odwołania od decyzji organu rentowego nr 129/2021 z dnia 8 marca 2021 r., a przedmiotem niniejszej sprawy było podleganie ubezpieczeniom społecznym i wydanie zaświadczenia A1, z odwołania od wcześniejszej decyzji organu rentowego nr 468/2019 z dnia 2 grudnia 2019 r., a zatem moc wiążąca prawomocnego wyroku

wydanego w sprawie pod sygn. akt IV U 327/21 nie determinuje rozstrzygnięcia w niniejszym postępowaniu, gdyż jest ono odrębne przedmiotowo. Poza tym decyzja organu rentowego nr 129/2021 miała jedynie charakter uzupełniający w stosunku do wcześniejszej decyzji organu rentowego nr 468/2019, rozstrzygała ona kwestię możliwości zastosowania art. 12 ust. 1 rozporządzenia nr 883/2004, a zasadniczy problem podlegania ubezpieczeniom społecznym nie został rozstrzygnięty wyrokiem Sądu Okręgowego wydanym w sprawie pod sygn. akt IV U 327/21, niewłaściwie przyjętym przez Sądy obydwu instancji za samoistną podstawę ustaleń faktycznych w tej sprawie;

2) naruszenie prawa materialnego:

- art. 13 ust. 1 lit. b (ii) rozporządzenia 883/2004 przez jego bezpodstawne niezastosowanie i nieustalenie podlegania przez ubezpieczonego A. K. ustawodawstwu polskiemu, pomimo że ustalony w niniejszej sprawie stan faktyczny, w pełni przemawia za zastosowaniem tego przepisu, gdyż wszyscy ubezpieczeni normalnie wykonują pracę w co najmniej dwóch państwach członkowskich, mają miejsce zamieszkania w Polsce, a ponadto siedziba obydwu pracodawców (zleceniodawców) ubezpieczonych znajduje się wyłącznie w Polsce;

- art. 14 ust. 5 rozporządzenia nr 987/2009 przez jego bezpodstawne niezastosowanie i nieustalenie podlegania przez ubezpieczonego A. K. ustawodawstwu polskiemu, pomimo że przepis ten powinien zostać zastosowany w ustalonym w niniejszej sprawie stanie faktycznym, w pełni przemawia za zastosowaniem tego przepisu, gdyż ubezpieczony na zmianę wykonuje kilka odrębnych prac w co najmniej dwóch państwach członkowskich dla tych samych pracodawców (zleceniodawców), przy czym siedziba obydwu pracodawców (zleceniodawców) ubezpieczonego znajduje się wyłącznie w Polsce;

- art. 14 ust. 8 rozporządzenia nr 987/2009 przez jego bezpodstawne niezastosowanie i nieustalenie podlegania przez ubezpieczonego A. K. ubezpieczeniom społecznym w Polsce, pomimo że przy uwzględnieniu wskazanego w tym przepisie kryterium orientacyjnego w postaci wynagrodzenia stwierdzić należy, iż ubezpieczony otrzymywał całość wynagrodzenia od polskiego pracodawcy (zleceniodawcy). W okresie objętym zaskarżoną decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych A. K. nigdy nie otrzymał wynagrodzenia za pracę świadczoną na rzecz

wnioskodawcy i spółki powiązanej z wnioskodawcą od jakiegokolwiek podmiotu zagranicznego. Całość wynagrodzenia ubezpieczonego była wypłacana przez polskiego pracodawcę (zleceniodawcę), na rachunek bankowy w Polsce, a zatem według kryterium orientacyjnego wynagrodzenia ubezpieczony A. K. wykonywał znaczną część pracy w Polsce;

- art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych przez jego bezpodstawne niezastosowanie, pomimo wykonywania pracy przez ubezpieczonego A. K. na podstawie umowy zlecenia zawartej z wnioskodawcą, którego siedziba znajduje się w Polsce, a w związku z tym ubezpieczony A. K. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym jako zleceniobiorca zatrudniony przez wnioskodawcę na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

W związku z podniesionymi zarzutami skarżąca wniosła o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia. Ponadto wniosła o zasądzenie od organu rentowego na rzecz E. sp. z o.o. zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniosł o oddalenie skargi kasacyjnej i zasądzenie od odwołującej się na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Niniejsza sprawa jest jedną z wielu dotyczących tego samego płatnika składek, w których wniesiono skargi kasacyjne do Sądu Najwyższego (zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 13 grudnia 2023 r., III USKP 82/23, LEX nr 3643818; 23 kwietnia 2024 r., III USKP 81/23, LEX nr 3708587; 22 maja 2024 r., III USKP 50/23, LEX nr 3716495; 18 czerwca 2024 r., III USKP 20/24, LEX nr 3728161; 14 sierpnia 2024 r., III USKP 76/23, LEX nr 3746356; 29 października 2024 r., III USKP 136/23, LEX nr 3780908; 10 grudnia 2024 r., III USKP 93/23, LEX nr 3801325; 28 stycznia 2025 r., III USKP 80/24, LEX nr 3829524). Jak wyjaśniono w wyroku Sądu Najwyższego z 12 marca 2024 r. (III USKP 94/23, LEX nr 3693508) w sprawach takich jak niniejsza z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznania sprawy sądowej

wyznacza decyzja organu rentowego, od której wniesiono odwołanie i w tym zakresie podlega ona kontroli Sądu zarówno pod względem jej formalnej poprawności, jak i merytorycznej zasadności (uchwała Sądu Najwyższego z 18 marca 2010 r., II UZP 2/10, OSNP 2010, nr 17-18, poz. 216; wyrok Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2024 r., III USKP 27/23, Legalis nr 3033510).

Skarga kasacyjna uzasadnia uchylenie zaskarżonego wyroku ze względu na zawężenie rozpoznania sprawy do kwestii, która nie wystąpiła na etapie przed organem rentowym oraz przed Sądem pierwszej instancji, a także w apelacji, czyli do kwestii ewentualnego ubezpieczenia zainteresowanego w ramach delegowania do pracy za granicą na podstawie art. 12 ust. 1 rozporządzenia podstawowego nr 883/2004, które Sąd Okręgowy wykluczył, a Sąd Apelacyjny przyjął to stanowisko i pominął wcześniejsze całkowicie inne stanowiska skarżącej spółki oraz pozwanego organu rentowego, czyli o podleganiu zainteresowanego ubezpieczeniom społecznym w Polsce w ramach koordynacji na podstawie art. 13 ust. 1 lit. b (ii) rozporządzenia podstawowego nr 883/2004, czyli z tytułu wykonywania pracy najemnej w dwóch lub więcej państwach członkowskich, a nie w Niemczech na podstawie art. 11 ust. 3 lit. a tego rozporządzenia. Wprawdzie Sąd drugiej instancji samodzielnie ustala stan faktyczny i suwerennie stosuje prawo materialne, które może być inne niż wskazywane przez strony, a nawet przez Sąd pierwszej instancji, to jednak w sprawie cywilnej przedmiot sprawy determinuje wskazana decyzja organu rentowego, objęta odwołaniem, zwłaszcza gdy dotyczy wycofania się przez organ rentowy z pierwotnego potwierdzenia (zaświadczenia A1), czyli podlegania przez zainteresowanego ubezpieczeniom społecznym w kraju, właśnie na podstawie art. 13 ust. 1 lit. b (ii) rozporządzenia podstawowego.

Należy w tym miejscu podnieść, że przepis art. 11 ust. 1 rozporządzenia nr 883/2004 statuuje generalną regułę podlegania jednemu ustawodawstwu, stanowiąc, że osoby, do których stosuje się niniejsze rozporządzenie, podlegają ustawodawstwu tylko jednego państwa członkowskiego. Zasadniczo jest to ustawodawstwo państwa wykonywania pracy. Z zasady podlegania ustawodawstwu jednego państwa członkowskiego wynika również istotna dyrektywa postępowania dla instytucji właściwych państw członkowskich oraz organów odwoławczych. Zarówno rozstrzygnięcie instytucji właściwej, jak i później organu odwoławczego, nie może

doprowadzić ani do wyłączenia danej osoby z systemu zabezpieczenia społecznego, ani do objęcia jej więcej niż jednym ustawodawstwem. Przepisy rozporządzenia nr 883/2004 służą skutecznej realizacji praw pracowników przez zapobieganie ewentualnym kolizjom ustawodawstw państw członkowskich w zakresie obowiązku ubezpieczenia. Zgodnie z art. 11 ust. 3 lit. a rozporządzenia nr 883/2004 osoba wykonująca w państwie członkowskim pracę najemną lub na własny rachunek, podlega ustawodawstwu tego państwa członkowskiego. Od tej ogólnej zasady, eksponującej właściwość ustawodawstwa państwa wykonywania pracy najemnej lub pracy na własny rachunek, są wyjątki. Odstępstwo od zasady terytorialności (*lex loci laboris* z powyższego przepisu) określa m.in. art. 12 powołanego rozporządzenia. Zgodnie z treścią ust. 1 tego przepisu osoba, która wykonuje działalność jako pracownik najemny w państwie członkowskim w imieniu pracodawcy, który normalnie prowadzi tam swą działalność, a która jest delegowana przez tego pracodawcę do innego państwa członkowskiego do wykonywania pracy w imieniu tego pracodawcy, nadal podlega ustawodawstwu pierwszego państwa członkowskiego, pod warunkiem, że przewidywany czas takiej pracy nie przekracza 24 miesięcy i że osoba ta nie jest wysłana, by zastąpić inną delegowaną osobę.

Wyjątkiem jest także regulacja zawarta w art. 13 rozporządzenia nr 883/2004 dotycząca przypadków wykonywania pracy w dwóch lub w więcej państwach członkowskich. Osoba, która wykonuje pracę o wymiarze marginalnym w jednym państwie członkowskim i pracuje również w innym państwie członkowskim, nie może być uznawana za osobę normalnie wykonującą pracę w dwóch lub więcej państwach członkowskich i w związku z tym nie jest objęta art. 13 rozporządzenia nr 883/2004. W takim przypadku w celu ustalenia mającego zastosowanie ustawodawstwa osoba ta jest traktowana tak, jak osoba pracująca wyłącznie w jednym państwie członkowskim. Kwestia ta jest przedmiotem szczegółowego uregulowania art. 12 i 13 rozporządzenia podstawowego (987/2009) w świetle, którego „praca o charakterze marginalnym nie będzie brana pod uwagę do celów określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa na mocy art. 13 rozporządzenia podstawowego. Art. 16 rozporządzenia wykonawczego stosuje się we wszystkich przypadkach objętych niniejszym artykułem”. Na nadmienienie zasługuje to, że w wyroku składu siedmiu sędziów z 18 listopada 2015 r. (II UK 100/14, OSNP 2016, nr 7, poz. 88; zob.

też: E. Maniewska, Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego - ustawodawstwo właściwe mające zastosowanie do pracownika delegowanego, PiZS 2016, nr 3, s. 36; M.J. Zieliński, Wybrane problemy interpretacyjne w zakresie podlegania ustawodawstwu właściwemu na podstawie unijnych przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, Ubezpieczenia Społeczne. Teoria i praktyka 2017, nr 3, s. 21; K. Schiffter, Praktyczne aspekty stosowania ustawy o delegowaniu pracowników w ramach świadczenia usług, Monitor Prawa Pracy 2017, nr 5, s. 241; T. Bakalarz, Praca marginalna w kontekście ustalenia ustawodawstwa właściwego z zakresu zabezpieczenia społecznego, PiZS 2018, nr 1, s. 32) Sąd Najwyższy wskazał, że w celu ustalenia, że przedsiębiorstwo prowadzi normalną działalność w rozumieniu art. 12 ust. 1 rozporządzenia podstawowego czy też znaczną część działalności innej niż zarządzanie wewnętrzną w rozumieniu art. 14 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego, należy uwzględniać wszystkie kryteria charakteryzujące jego działalność oraz charakter przedsiębiorstwa delegującego.

Należy tu zauważyć, że przy stosowaniu omawianych przepisów i promowaniu zasad, o których wspomniano, powinno się ustalić właściwe relacje między regułami ochronnymi dotyczącymi pracowników a wolnością przedsiębiorcy w prowadzeniu określonej działalności. Zapewnienie ochrony pracownikom stanowi uzasadnienie ograniczenia wolności przedsiębiorcy delegującego. W celu dokonania właściwej oceny sytuacji konkretnego pracownika wykonującego pracę poza krajem zamieszkania należy brać pod uwagę warunki, w jakich podejmowana jest przez nich praca, miejsce zatrudnienia, zobowiązania i ciężary publicznoprawne, czy praca wykonywana była w jednym, czy też w większej liczbie państw. Dokonana w powyższy sposób ocena konkretnej sytuacji przez Sąd drugiej instancji powinna mieć charakter całościowy, a zatem stanowić ogólny wniosek, wynikający z rozważenia podstawowych kryteriów. Warunkiem prawidłowego zastosowania przepisów o koordynacji systemów ubezpieczenia społecznego pracowników wysyłanych i zatrudnionych za granicą jest ustalenie rzeczywistego pracodawcy tych pracowników i miejsca świadczenia przez nich pracy w jednym lub dwóch państwach, co dopiero pozwala na zastosowanie w sprawie właściwych przepisów, a mianowicie art. 11, 12 lub 13 rozporządzenia nr 883/2004 (wyrok Sądu Najwyższego 6 grudnia 2023 r., III USKP 51/23, Legalis nr 3024289).

W sądowym postępowaniu odwoławczym znaczenie ma przedmiot sprawy określony przez pozwanego w zaskarżonej decyzji z dnia 2 grudnia 2019 r. - której podstawą nie było zagadnienie delegowania zainteresowanego do pracy za granicą jako przyczyna wycofania zaświadczenia A1, a kwestia ta została przesądzona prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 30 grudnia 2022 r., rozpoznanym w wyniku odwołania od decyzji z dnia 8 marca 2021 r. – w zakresie jedynie ustalenia miejsca wykonywania pracy. Przed sądem ubezpieczeń społecznych zasadnicze znaczenie miało więc powyższe ustalenie. Nie jest zasadne ograniczanie kontekstu łącznika decydującego o stosowaniu przepisów o koordynacji ubezpieczeń społecznych do problemu potencjalnego delegowania zainteresowanego przez pracodawcę do innego państwa członkowskiego do wykonywania pracy w imieniu tego pracodawcy (art. 12 ust. 1 rozporządzenia nr 883/2004). Należy zauważyć, że art. 12 ust. 1 rozporządzenia nie był podstawą decyzji stanowiącej przedmiot niniejszego odwołania.

Konstrukcja tego łącznika koordynacji ubezpieczeń społecznych jest jednak samodzielna i odrębna od łącznika z art. 13 ust. 1 lit. b (ii). Istotne zatem jest to, czy Sąd ograniczył rozpoznanie sprawy na etapie apelacji do łącznika z art. 12 ust. 1 rozporządzenia, ponieważ zasadniczy spór pomiędzy skarżącą spółką i pozwanym dotyczy wyboru między łącznikami koordynacji ubezpieczeń społecznych z art. 11 ust. 3 lit. a i z art. 13 ust. 1 lit. b (ii), w których zakresie nie ma wymaganej analizy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Jeżeli pozwany uchylił pierwotne zaświadczenie A1 właśnie ze względu na nową ocenę i stwierdzenie, iż zainteresowany w ogóle nie pracował w kraju, to miało to uzasadniać wycofanie zaświadczenia A1 i zastosowanie łącznika z art. 11 ust. 3 lit. a.

Sąd Apelacyjny oddalił odwołanie, nie rozpoznał sprawy w dalszym zakresie. O stosowaniu tych łączników decydują ustalenia faktyczne, czyli gdzie pracował zainteresowany. Brak jest wystarczających ustaleń w tym zakresie dla określenia prawidłowego łącznika koordynacji ubezpieczeń społecznych. Z tych przyczyn nie można stwierdzić, że procesowe zarzuty kierowane do uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego są bez racji. Sąd Najwyższy wiąże ustalenie faktyczne, na których oparto zaskarżony wyrok (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Wskazane łączniki odnoszą się do innych sytuacji faktycznych i oparte są na innych podstawach materialnoprawnych.

Racja pozwanego organu albo skarżącego pracodawcy zależy od tego, czy zainteresowany wykonywał pracę wyłącznie w jednym kraju (w Niemczech), czy też wykonywał pracę najemną w dwóch lub więcej państwach członkowskich. W tym zakresie należy zawrócić uwagę, że art. 13 ust. 1 rozporządzenia podstawowego łączy się z art. 14 ust. 5 rozporządzenia wykonawczego. Art. 13 ust. 1 lit. b rozporządzenia podstawowego może spełniać się także wtedy, gdy pracownik nie wykonuje znacznej części pracy w państwie członkowskim, w którym ma miejsce zamieszkania. Jednak z drugiej strony nie powinna być to praca marginalna – art. 14 ust. 5b rozporządzenia wykonawczego. Określony materiał dowodowy znajduje się w aktach rentowych. Akta te składają się na część tej sprawy i dlatego zawarty w nich materiał dowodowy składa się na materiał sprawy.

Jeżeli przedmiotem zaskarżonej decyzji pozostaje cofnięcie zaświadczenia A1 (wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 2 marca 2023 r., C-410/21, C-661/21, EU:C:2023:138), to przepisy o unijnej koordynacji należy interpretować w taki sposób, aby w wyniku cofnięcia zaświadczenia A1 - co jest możliwe w każdym czasie, jeżeli okaże się, że nie zostały spełnione, wynikające z rozporządzeń unijnych, warunki do jego wydania (wyroki Trybunału Sprawiedliwości z: 26 stycznia 2006 r., C-2/05, EU:C:2006:69; 27 kwietnia 2017 r., C-620/15, EU:C:2017:309; 6 września 2018 r., C-527/16, EU:C:2018:669) - nie doszło do naruszenia jednej z fundamentalnych zasad systemu koordynacji zabezpieczeń, czyli podlegania jednemu ustawodawstwu państwa członkowskiego (art. 11 ust. 1). Z zasady tej wynika istotna dyrektywa postępowania dla instytucji właściwych państw i organów odwoławczych, że procedowanie nie może doprowadzić do objęcia osoby więcej niż jednym ustawodawstwem, ale także do wyłączenia jej z podlegania jakimkolwiek ustawodawstwom. Celem rozporządzenia nr 883/2004 jest także zapobieganie pozbawienia osób ochrony w dziedzinie zabezpieczenia społecznego – wobec braku ustawodawstwa, jakie miałyby do nich zastosowanie wprost (wyroki Trybunału Sprawiedliwości z: 1 lutego 2017 r., C-430/15, EU:C:2017:74; 25 października 2018 r., C-451/17, EU:C:2018:861). Trybunał Sprawiedliwości w wyroku z 16 listopada 2023 r., (C-422/22, Legalis nr 3018777) orzekł, że art. 5, 6 i 16 rozporządzenia 987/2009 zmienionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 465/2012 z dnia 22 maja 2012 r., należy interpretować w ten sposób, że

instytucja wydająca zaświadczenie A1, która w następstwie przeprowadzenia z urzędu ponownego badania informacji, na których oparto wydanie niniejszego zaświadczenia, stwierdza nieprawdziwość tych informacji, może wycofać omawiane zaświadczenie bez uprzedniego wszczynania przewidzianej w art. 76 ust. 6 rozporządzenia nr 883/2004, zmienionego rozporządzeniem nr 465/2012, wzmiankowanej już procedury dialogu i koncyliacji z właściwymi instytucjami zainteresowanych państw członkowskich celem określenia ustawodawstwa krajowego mającego zastosowanie. Trybunał Sprawiedliwości potwierdza linię orzecznictwą akcentującą konieczność uwzględniania faktycznej sytuacji pracownika, a nie tylko formalnego stosunku pracowniczego przy ustalaniu podmiotu, któremu należy przypisać przymiot pracodawcy. Kwestia ta nie pozostaje bez znaczenia dla ustalenia właściwego prawa krajowego, w tym systemu zabezpieczenia społecznego i gwarantowanego przez niego poziomu ochrony socjalnej (A. Przybyłowicz, Kryteria ustalania faktycznego pracodawcy w prawie europejskim na gruncie wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie C-610/18, *Monitor Prawniczy* 2020, nr 10, s. 35 i n.; A. Świątkowski, Autonomiczna definicja pracodawcy w europejskim prawie zabezpieczenia społecznego: rozważania na tle wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE w sprawie AFMB: C-610/18, *Praca i Zabezpieczenie Społeczne* 2021, nr 3, s. 15; J. Grygutis, Status prawny pracownika delegowanego na rynku wewnętrznym Unii Europejskiej, Warszawa 2023, rozdział IV, § 2, pkt 5).

W judykaturze przyjmuje się, że „wspólne porozumienie” w rozumieniu art. 16 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego może polegać na poinformowaniu przez instytucję miejsca świadczenia pracy o swoim stanowisku odnośnie do nieistnienia ważnego tytułu do ubezpieczenia społecznego na terytorium jej państwa, wydaniu przez instytucję właściwą miejsca zamieszkania decyzji (o charakterze tymczasowym - w trybie art. 16 ust. 2 o stosowaniu ustawodawstwa krajowego i zaakceptowaniu (nawet milczącym) tej decyzji przez instytucję właściwą dla miejsca świadczenia pracy (niewniesienie zastrzeżeń; wyroki Sądu Najwyższego z 25 listopada 2016 roku, I UK 370/15, LEX nr 2166375; 15 marca 2018 r., III UK 44/17, LEX nr 2497577; postanowienie Sądu Najwyższego z 10 września 2024 r., I USK 531/23, *Legalis* nr 3138356). Jednocześnie w razie przeprowadzenia trybu konsultacyjnego ostateczne określenie ustawodawstwa właściwego jest wiążące dla

wszystkich zainteresowanych państw członkowskich. Dokument o ustaleniu ustawodawstwa właściwego, wydany w trybie art. 16 rozporządzenia wykonawczego, o charakterze ostatecznym, może być wycofany, uznany za nieważny przez instytucję, która go wydała, po wspólnym porozumieniu instytucji państw członkowskich (art. 5 in fine rozporządzenia wykonawczego), co umożliwia wydanie w jego miejsce (przez instytucję miejsca zamieszkania) kolejnego dokumentu ustalającego ustawodawstwo właściwe, uwzględniającego to wspólne porozumienie (postanowienia Sądu Najwyższego z: 21 listopada 2016 r., II UK 733/15, LEX nr 3540660; 12 sierpnia 2020 r., II UK 314/18, OSNP 2021, nr 11, poz. 123). Znaczenie może mieć jednak stanowisko strony niemieckiej lub jego brak po powiadomieniu jej przez pozwanego o uchyleniu zaświadczenia A1, co ma znaczenie, gdyż w orzecznictwie utrwalone jest stanowisko, że pracownik wykonując zatrudnienie, nie może pozostawać bez ubezpieczenia, przy czym z wyroku Trybunału Sprawiedliwości z 14 listopada 2023 r. (C-422/22, Legalis nr 3018777 z glosą D. E. Lacha (w:) *Studia Prawa Publicznego* 2024, nr 2, s. 145 i n.) wynika, iż koncyliacja między organami państw nie jest bezwzględnie konieczna. Konsekwentnie, skoro w sprawie znaczenie miała podstawa wskazywana przez stronę skarżącą, a która nie została zbadana przez Sąd Apelacyjny, ujmowana w skardze jako „bezpodstawne niezastosowanie i nieustalenie podlegania przez ubezpieczonego A. K. ustawodawstwu polskiemu pomimo, że ustalony w niniejszej sprawie stan faktyczny w pełni przemawia za zastosowaniem tego przepisu, gdyż wszyscy ubezpieczeni normalnie wykonują pracę w co najmniej dwóch państwach członkowskich, mają miejsce zamieszkania w Polsce, a ponadto siedziba obydwu pracodawców (zleceniodawców) ubezpieczonych znajduje się wyłącznie w Polsce”, to uprawnione jest stwierdzenie, iż rozpoznanie tej części sprawy należy do Sądu powszechnego w dwuinstancyjnym postępowaniu. Z przedstawionego wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wynika, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych może w sposób samodzielny (z urzędu) wycofać zaświadczenie A1 (stwierdzające podleganie polskiemu systemowi ubezpieczeń społecznych), jednak nie jest uprawniony, aby samodzielnie ustalać podlegania ubezpieczeniom społecznym w innym państwie unijnym.

Zasadnie skarżąca Spółka podnosi zarzut naruszenia przez Sąd art. 365 k.p.c. Sąd jest związany prawomocnym orzeczeniem. Moc wiążąca dotyczy orzeczenia sądu, nie zaś jego uzasadnienia (m.in. wyroki Sądu Najwyższego z 13 stycznia 2011 r., III CSK 94/10, LEX nr 738402; 25 czerwca 2014 r., IV CSK 610/13, LEX nr 1537274; 15 stycznia 2015 r., IV CSK 181/14, LEX nr 1628952; 18 lipca 2019 r., I CSK 323/18, LEX nr 2727512). Związanie orzeczeniem sądu rozciąga się jednak na te ustalenia faktyczne zawarte w jego uzasadnieniu, na podstawie których bezpośrednio sąd zindywidualizował normę prawną, czemu dał wyraz w rozstrzygnięciu (zob. na ten temat m.in. wyroki Sądu Najwyższego z: 19 października 2012 r., V CSK 485/11, LEX nr 1243099; 16 maja 2013 r., IV CSK 624/12, LEX nr 1353259; 7 grudnia 2017 r., V CSK 197/17, LEX nr 2434726), w którym wskazano, że stan związania orzeczeniem sądu ogranicza się do sentencji orzeczenia i nie obejmuje motywów rozstrzygnięcia. Dlatego przyjmuje się, że sąd nie jest związany ustaleniami i oceną dowodów dokonanyymi w innej sprawie, podkreśla się tylko, że dokonując samodzielnych ustaleń, nie może ignorować stanowiska zajętego w innej sprawie, w której stan faktyczny był konstruowany na podstawie tego samego zdarzenia, lecz biorąc je pod uwagę, obowiązany jest dokonać własnych, wszechstronnych ustaleń i samodzielnych ocen, które w rezultacie mogą doprowadzić do odmiennych konkluzji.

Zatem to sąd drugiej instancji stosując art. 387 § 2¹ pkt 1 k.p.c., może ograniczyć się do przyjęcia za własne ustalenia sądu pierwszej instancji. Decyduje, w jaki sposób zrelacjonuje przebieg postępowania odwoławczego, tak by ostatecznie wyjaśnić stronie przegrywającej, dlaczego jej argumenty nie zasługiwały na uwzględnienie. Innymi słowy, w omawianym przepisie nie chodzi o wybranie szablonu, uproszczonego wzorca, za pomocą którego sąd odwoławczy przedstawi swoje stanowisko, lecz o to, by ponowne rozpoznanie sprawy było widoczne z treści pisemnych motywów sądu odwoławczego. Jak już wyżej podniesiono, w sprawach ubezpieczeniowych przedmiot rozstrzygnięcia determinowany jest decyzją i wniesionym od niej odwołaniem – taki przedmiot rozstrzygnięcia ujęty jest w orzeczeniu Sądu ubezpieczeń.

Sprawa o sygn. akt IV U 327/21 dotyczyła odwołania Spółki od decyzji organu rentowego nr 129/2021 z dnia 8 marca 2021 r. i przedmiotem rozpoznania Sądu było

rozstrzygnięcie kwestii możliwości delegowania pracownika i przesądziła ona negatywnie tę kwestię. Poza tym decyzja organu rentowego nr 129/2021 miała jedynie charakter uzupełniający w stosunku do wcześniejszej decyzji organu rentowego nr 468/2019, a zasadniczy problem podlegania ubezpieczeniom społecznym nie został rozstrzygnięty wyrokiem Sądu Okręgowego wydanym w sprawie pod sygn. akt IV U 327/21, niewłaściwie przyjętym przez Sądy obydwu instancji za samoistną podstawę ustaleń faktycznych w tej sprawie. Skarżąca podnosi, że przedmiotem niniejszej sprawy było podleganie ubezpieczeniom społecznym i wydanie zaświadczenia A1, z odwołania od wcześniejszej decyzji organu rentowego nr 468/2019 z dnia 2 grudnia 2019 r. podstawę do wydania zaskarżonej w niniejszym postępowaniu decyzji stanowił art. 11 ust. 3 a rozporządzenia nr 883/2004. Odwołująca się Spółka podnosiła, że w niniejszej sprawie będzie miał zastosowanie art. 13 ust. 1 lit. b (ii) rozporządzenia nr 883/2004.

Sąd Apelacyjny w niniejszej sprawie nie odniósł się w takim zakresie do spełnienia przesłanek z art. 11 ust. 3 a rozporządzenia nr 883/2004, jak i - podnoszonych w skardze kasacyjnej - art. 13 ust. 1 lit. b (ii) rozporządzenia nr 883/2004 stanowiących podstawę do ustalenia ustawodawstwa właściwego. Sąd odwoławczy uznał bowiem, że prawidłowo Sąd Okręgowy za podstawę zaskarżonego rozstrzygnięcia przyjął wyrok tego Sądu z dnia 30 grudnia 2022 r. wydany w sprawie prowadzonej pod sygn. akt IV U 327/21, a oddalający odwołanie odwołującej się Spółki od decyzji pozwanego organu rentowego z dnia 8 marca 2021 r. Nr 129/2021, wydanej w stosunku do A. K., która to decyzja dotyczyła braku spełnienia w przypadku wymienionego ubezpieczonego warunków do zastosowania art. 12 ust. 1 rozporządzenia podstawowego nr 883/2004, ale rozstrzygała również, iż w okresie od 16 stycznia 2017 r. do 31 lipca 2017 r. nie podlegał on ustawodawstwu polskiemu, z uwagi na podleganie ustawodawstwu niemieckiemu. Zatem decyzja z dnia 8 marca 2021 r. Nr 129/2021 również dotyczyła kwestii spornej w niniejszym postępowaniu, przesądzającym w istocie o prawidłowości zaskarżonej decyzji z 2 grudnia 2019 r. nr 468/2019. Prawomocnie zostało rozstrzygnięte w sprawie, iż w okresie od 16 stycznia 2017 r. do 31 lipca 2017 r. A. K. nie podlega ustawodawstwu polskiemu, konsekwencją powyższego było wycofanie zaświadczenia A1.

Podsumowując, Sąd Apelacyjny nie dokonał oceny prawnej roszczenia przez pryzmat art. 13 ust. 1 lit. b (ii) rozporządzenia nr 883/2004. Skupił się na weryfikacji możliwości zastosowania w stosunku do ubezpieczonych art. 12 ust. 1 tego rozporządzenia, ostatecznie ją odrzucając ze względu na to, że, w jego ocenie Spółka nie prowadziła normalnie swojej działalności w Polsce (nie prowadziła znacznej części działalności, innej niż działalność związana z samym zarządzeniem wewnętrznym - art. 12 ust. 1 rozporządzenia nr 883/2004 w związku z art. 14 ust. 2 rozporządzenia nr 987/2009).

W związku z powyższym uzasadniony jest zarzut naruszenia art. 13 ust. 1 lit. b (ii) rozporządzenia nr 883/2004, gdyż Sąd Apelacyjny pominął go przy ustalaniu sytuacji ubezpieczonego w aspekcie ustalenia ustawodawstwa właściwego. Podzielenie tego zarzutu nie oznacza oczywiście przyznania racji skarżącemu, że spełnione zostały wymagania wynikające z tego przepisu. Pierwszym i zasadniczym warunkiem zastosowania art. 13 ust. 1 lit. b (ii) rozporządzenia nr 883/2004 jest wykonywanie pracy najemnej w dwóch lub więcej państwach członkowskich (wykonywanie równocześnie lub na zmianę jednej, lub kilka odrębnych prac w dwóch, lub więcej państwach członkowskich w tym samym, lub kilku przedsiębiorstwach, lub dla jednego, lub kilku pracodawców - art. 14 ust. 5 rozporządzenia nr 883/2004). Stąd też w wypadku ustalenia, że dana osoba wykonywała pracę na terytorium wyłącznie jednego państwa członkowskiego, wyłącza możliwość zastosowania art. 13 ust. 1 lit. b (ii) rozporządzenia nr 883/2004 i tym samym niemożliwe jest ustalenie ustawodawstwa państwa członkowskiego, w którym znajduje się siedziba lub miejsce wykonywania działalności przedsiębiorstw, lub pracodawców.

Powyższe uzasadnia uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. oraz art. 108 § 2 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c.

[SOP]

(J.K.)

